

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Autoliikenteen Työnantajaliitto ry (ALT) ja Linja-autoliitto ry luovuttavat 5.3.2013 liikennekomissaari **Siim Kallasille** ajo- ja lepoaika-asetuksen muutosta koskevan esityksensä.

Esityksessä hienosäädetään EU:n yleistä ajo- ja lepoaika-asetusta siten, että pitkää matkaa ajavat ammattiliikenteen kuljettajat voisivat nukkua yönsä nykyistä useammin kotona, ja heidän yleinen työhyvinvointinsa kohenisi.

Järjestöt ehdottavat pieniä mutta merkittäviä lyhennyksiä ja joustoja lepoaikoihin, sekä mahdollisuutta pidentää vuorokautista ajoaikaa kahdella tunnilla silloin, kun ajamista edeltää tai seuraa vähintään 24 tunnin yhtäjaksoinen lepoaika. Puitteina säilyisivät nykyiset enimmäisajoajat viikon tai kahden viikon jaksoille (56/90 tuntia). Lisäksi järjestöt ehdottavat, että 4,5 tunnin ajoaikaa kohden pidettävän 45 minuutin tauon voisi jakaa kolmeen 15 minuutin jaksoon.

Suomalaistutkimuksen mukaan kolmasosa ammattikuljettajistamme viettää vuorokautisen lepoaikansa tien päällä vähintään 2-3 kertaa viikossa, ja peräti 24 % kuljettajista useammin kuin 3 kertaa viikossa.

Pitkää matkaa ajavien on monesti kestettävä yksinäisyyttä ja vaikeita olosuhteita syrjäisillä ja jopa vaarallisilla lepoalueilla ajoneuvossa nukkuessaan. Kuormavarkaudet tainnutuskaasua käyttäen ovat valitettavan yleisiä Manner-Euroopassa, ja ongelma tunnetaan myös Ruotsissa.

Kuljettaja ei voi venyttää ajoaikaa päästäkseen kotiin tai turvallisemmalle lepopaikalle, sillä ajo- ja lepoaikarikkomuksista rangaistaan tuntuvasti. Kuljettaja menettää ajo-oikeutensa määrääjäksi kolmesta vähäisestäkin rikkeestä.

Työaikadirektiivin astuessa voimaan myös yrittäjäkuljettajat kaipaavat joustoja EU-tason tieliikenteen sosiaalisäädöksiin. Suomalaisjärjestöjen esitys lisäisi säädösten joustavuutta vaarantamatta kuitenkin liikenne- tai työturvallisuutta.

Maantieliikenteen palveluksessa työskentelee Suomessa kaiken kaikkiaan lähes 100 000 ammattikuljettajaa, koko EU:n alueella yli 4 miljoonaa henkilöä (EUROSTAT: 2,4 miljoonaa maanteiden tavaraliikenteessä, noin 1,6 miljoonaa henkilöliikenteessä).

Ajo- ja lepoaika-asetuksen sisältö

EU:n ajo- ja lepoaika-asetuksella (561/2006/EC) määritellään ammattikuljettajien yhtäjakoiset ajo- ja lepoajat minuutin tarkkuudella. Tauot ja ajoaika kirjautuvat ajopiirturiin, jota viranomaiset seuraavat esimerkiksi tienvarsitarkistuksilla. Seuraukset ajo- ja lepoaikarikkomuksista ovat vakavat.

Nykyinen ajo- ja lepoaika-asetus määrittelee ajoajaksi enintään 9 tuntia ajovuorokaudessa. Kuljettajan ajoaikaa saa pidentää kahdesti viikossa 10 tuntiin. Ajoaikaa saa olla kalenteriviikossa 56 tuntia ja kahdessa peräkkäisessä kalenteriviikossa 90 tuntia. Neljän ja puolen tunnin ajoa on seurattava vähintään 45 minuutin tauko. Tauko voidaan jakaa kahteen osaan, joista ensimmäisen osan on oltava vähintään 15 minuuttia ja jälkimmäisen vähintään 30

minuuttia. Vuorokausilevon on oltava vähintään 11 tuntia jokaista 24 tunnin jaksoa kohden. Sitä voidaan lyhentää vähintään 9:ään tuntiin kolmesti viikossa (kahden viikkolevon välissä). Lyhentämätön, eli vähintään 11 tunnin vuorokausilepo voidaan pitää kahdessa osassa, joista ensimmäisen tulee olla vähintään kolme tuntia ja jälkimmäisen vähintään 9 tuntia.

Järjestöjen ehdotukset:

- Kuljettajan vuorokausilepo voitaisiin lyhentää kerran viikossa vähintään 9 tuntiin ja kahdesti viikossa vähintään 7 tuntiin. Lyhentämätön vuorokausilepo olisi edelleen 11 tuntia.

- Vuorokautista ajoaikaa tulisi voida jatkaa kahdella tunnilla silloin, kun ajamista edeltää tai seuraa vähintään 24 tunnin yhtäjaksoinen lepoaika. Vuorokausitason pidennykset toteutettaisiin nykyisin voimassa olevien enimmäisajoaikojen (56 h/viikko ja 90 h/2 viikkoa) puitteissa.

- Kansainvälistä linja-autotilausliikennettä koskevaa 12 päivän poikkeussääntöä tulisi joustavoittaa.

- 4,5 tunnin ajoaikaa kohden pidettävä 45 minuutin tauko tulisi voida jakaa kolmeen 15 minuutin jaksoon henkilö- ja tavaraliikenteessä.